

עת"א 46172/11/16 - מיכאל ארציס, נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

08 ינואר 2017

עת"א 46172-11-16 ארציס נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

בפני כב' סגן הנשיא, השופט רון שפירא

העותר	מיכאל ארציס, ע"י ב"כ עו"ד קלוגרמן
נגד המשיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון 2. מדינת ישראל

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

בפני עתירת אסיר, שהוגשה בהתאם לסעיף 62א' לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971, במסגרתה מבקש העותר להורות על ביטול החלטת המשיב המורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרת תקופת המאסר שהוטלה על העותר במתקן כליאה.

ביום 27.5.15 נגזר דינו של העותר במסגרת פל"א 7147-02-15 של בימ"ש השלום לתעבורה בחיפה, בגין שלוש עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה, והושת עליו, בין היתר, עונש של 6 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות. העותר החל בריצוי עבודות השירות ביום 6.10.15. תפקודו בעבודות השירות היה לקוי והוא הרבה להחסיר ימי עבודה ולא דיווח על היעדרויותיו. ביום 5.1.16 התייצב לוועדה רפואית ונמצא כשיר במגבלה של הרמת משאות כבדים, כפי שנקבע לו במועד המיון לעבודות השירות ביום 21.5.15. הוא התבקש לחזור לעבודה. הוא המשיך בריצוי עבודות השירות באופן לקוי ונערכה לו שיחת בירור ביום 3.2.16 בה הוזהר לבל יחסיר ימים נוספים או יאחר. לשיחת בירור נוספת שהתקיימה ביום 7.6.16 לא התייצב. העותר זומן לשימוע ליום 31.8.16. ההזמנה לשימוע נשלחה גם לב"כ העותר והעותר אישר בחתימת ידו את הזימון ביום 10.7.16. במועד השימוע טען לבעיה רפואית שלא הייתה ידועה לממונה בעת המיון. העותר הופנה לוועדה רפואית שהתקיימה ביום 5.9.16, במסגרתה נדרש לחזור לעבודה. כן נערכה לו במועד זה שיחת בירור שכן המשיך להיעדר מעבודות השירות ולהגיע באיחור וכן להתייצב בלבוש לא הולם (מכנסיים קצרים). במעמד זה קיבל זימון לשימוע לתאריך 28.9.16, עליו חתם. ביום 28.9.16 התקיים המשך לשימוע מיום 31.8.16, זאת לאחר שהעותר המשיך להיעדר מעבודות השירות ללא אישורים ולאחר שהוועדה הרפואית קבעה כי הינו כשיר עם מגבלות כאמור לחזור ולהמשיך לרצות את מאסרו. עורך השימוע התרשם כי למרות ההזדמנויות שקיבל בעבר לא השכיל לנצלן ואין מנוס מלהמליץ על הפסקה מנהלית וסיום ריצוי המאסר בבית הסוהר. מפקד המחוז חתם על ההחלטה ביום 6.11.16.

העותר טוען כי החלטת המשיב במסגרתה הורה על הפסקה מנהלית של עבודות השירות היא בלתי סבירה. כן נטען כי התנהלות המשיב במסגרת הטיפול בעותר הינה בלתי סבירה, בלתי מידתית ובלתי ראויה. העותר טוען כי בתום השימוע הראשון שנערך ביום 31.8.16 הונחה העותר כי לאור טענותיו הקשורות למצבו הרפואי עליו לעבור ועדה רפואית חוזרת מטעם המשיב. כן טוען העותר כי עורך השימוע הנחה אותו כי עד לקבלת ההחלטה הסופית בעניינו הוא מנוע מלהתייצב להמשך העבודות. נטען כי המלצת עורך השימוע הראשון מיום 31.8.16 הייתה לערוך לעותר שימוע נוסף וזאת בהתאם להחלטות הרופא. עוד נטען כי התנהלות המשיב בעניינו של העותר מצביעה על העדר כוונה להפקיע את עבודות השירות וזאת נוכח הליכי הביניים שהתקיימו בעניינו ובפרט לאור שיחת הבירור שנערכה לו ביום 5.9.16, בין שני מועדי השימוע שהתקיימו ביום 31.8.16 וביום 28.9.16. נטען כי בשיחת הבירור הוזרה אזהרה חמורה והוא הופנה להמשך ביצוע עבודות השירות. נטען כי העותר התייצב להמשך ריצוי עבודות השירות כפי שנקבע. נטען גם כי התנהלות המשיב בעניינו של העותר אינה ראויה שכן לא הובהר לעותר כי זכותו להיות מיוצג על ידי סניגור בהליכי השימוע, לגבי שני השימועים, זאת למרות שב"כ העותר הבהיר שאין בידו לידע את העותר על המועד או להבהיר בפניו את זכויותיו. נטען כי היה על המשיב להבהיר לעותר כי זכותו לפנות לקבלת ייצוג באמצעות הסניגוריה הציבורית או לפנות לסנגור שייצג אותו בהליכים המשפטיים.

העותר טוען כי בשימוע שנערך לו ביום 28.9.16 לא ניתנה לו הזדמנות נאותה להעלות טענותיו בנוגע להיעדרותו מהעבודה במשך 12 יום בחודש ספטמבר 2016. נטען כי עורך השימוע שגה בכך שלא לקח בחשבון את הימים בהם הונחה העותר לא להתייצב לעבודות השירות עד לאחר קבלת החלטה בעניינו בתום השימוע הראשון. לכן נטען כי המלצת עורך השימוע על הפסקה מנהלית של עבודות השירות לכל הפחות התבססה על מידע שגוי. עוד טוען העותר כי בתום השימוע השני הוא הונחה על ידי מי מנציגי המשיב להמשיך להתייצב לעבודות השירות ובהתאם לכך המשיך להתייצב לע"ש גם במהלך אוקטובר 2016, לאחר מועד השימוע השני עד אשר הונחה על ידי מפקח מטעם המשיב להפסיק להתייצב למקום העבודה. נטען כי גם מכך ניתן להסיק על העדר כוונה מטעם המשיב להפסיק את המשך ריצוי ע"ש של העותר.

המשיב טוען כי תפקודו של העותר בעבודות השירות היה לקוי והוא הרבה להחסיר ימי עבודה ולא דיווח על כך. גם לאחר ועדה רפואית שקבעה ביום 5.1.16 שהוא כשיר לחזור לעבודה במגבלת הרמת משאות כבדים, המשיך בעבודות באופן לקוי והתייצבותו לא הייתה סדירה. ביום 3.2.16 נערכה לו שיחת בירור בה הוזרה שוב לבל יחסיר ימים או יאחר. הוא הוזמן לשיחת בירור נוספת ביום 7.6.16 שאלה לא התייצב. נטען כי אופן התפקוד הלקוי לא השתנה על אף אזהרות והעותר זומן לשימוע ביום 31.8.16 באמצעות פקס לבא כוחו ודואר רשום וכן קיבל את הזימון באופן אישי ואישר בחתימת ידו ביום 10.7.16. במועד השימוע טען העותר לבעיה רפואית שלא הייתה ידועה לממונה בעת המיין והוא הופנה לוועדה רפואית ביום 5.9.16, שם נדרש לחזור לעבודה ונערכה לו שיחת בירור שכן המשיך להיעדר מעבודות השירות ולהגיע באיחור. כמו כן, נטען כי הוא מתייצב לעבודה בלבוש לא הולם. הוא הוזרה ונדרש להתייצב באופן יומיומי ולא לאחר ולהגיע בהופעה נאותה. נטען כי במעמד זה קיבל זימון לשימוע נוכח תפקודו הלקוי לתאריך 28.9.16, עליו חתם ואישר את התאריך. עוד טוען המשיב כי ביום 28.9.16 התקיים המשך לשימוע מתאריך 31.8.16 וכי העותר נעדר 12 יום בחודש 9/16 והציג אישורי מחלה רק על 3 ימים, זאת לאחר שהוועדה הרפואית קבעה כי הוא כשיר לחזור עם מגבלות. נטען כי עורך השימוע התרשם כי לנוכח האמור כמו גם ההזדמנויות שקיבל בעבר ולא השכיל לנצלן אין מנוס מלהמליץ על הפסקה מנהלית וסיום ריצוי מאסרו בבית הסוהר. המשיב טוען כי על כל זימון לשימוע שקיבל העותר הוא חתם ובזימונים צוין כי הוא רשאי להיות מיוצג ע"י עו"ד ולהביא מסמכים לביסוס טענותיו. המשיב טוען

כי ניתנו לעותר מספר רב של הזדמנויות לשוב ולסיים את ריצוי המאסר בעבודות שירות אך הוא לא השכיל לנצלן ומאחר שתפקודו לא השתפר ועל אף שיחות הבירור ומעמד השימוע המשיך לתפקד באופן לקוי, לא היה מנוס מלהורות על הפסקה מנהלית.

המשיב טוען עוד כי בתיקו של העותר לא נמצאה כל פניה של בא כוחו. כן נטען כי בתאריך 5.9.16 זומן העותר לשיחת בירור ובמעמד זה חתם על זימון לשימוע ליום 28.9.16 ואישר את התאריך ואת הגעתו ולכן אין לקבל את הטענה כי לא ניתנה לו הזדמנות נאותה להציג טיעונו. המשיב טוען כי בסיום השימוע יש הנחיה של עורך השימוע לציין בפני עובד השירות כי עליו להמשיך את התייצבותו בעבודות שירות כנדרש עד ליום אישור השימוע להפסקה מנהלית על ידי מפקד המחוז. נטען כי הודעה על הפסקת עבודתו נשלחה למעסיק ביום 27.10.16 ורק לאחר מכן נערך חשבון מדויק של יתרת ימי ע"ש שנותרה לריצוי בכלא (74 ימים). לפיכך נטען כי טענת ב"כ העותר כי כוונת הממונה הייתה להחזירו לע"ש אינה נכונה שכן ההחלטה על הפסקה מנהלית היא החלטת מפקד מחוז הנסמכת על המלצת עורך השימוע. לכן עורך השימוע ממליץ בפני עובד השירות להמשיך להתייצב עד למועד החלטה שבעניינו של העותר ניתנה ביום 27.10.16 וכל יום שהתייצב העותר עד למועד זה נכלל במניין ימי עבודות השירות וקוזז מהחשבון הסופי לריצוי כמאסר.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצגו לעיוני הגעתי למסקנה כי יש לדחות את העתירה.

מהנתונים שהוצגו בפני עולה כי למרות הזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לעותר הוא אינו משכיל לנצלן ולבצע את עבודות השירות כסדרן. הוא נעדר שוב ושוב מעבודות השירות ללא אישור, כאשר בחלק מהפעמים הוא ממציא אישורים רפואיים שאינם מצדיקים את ההיעדרויות הרבות. למרות קביעות הוועדות הרפואיות בעניינו כי הוא כשיר להמשיך ולבצע את עבודות השירות, תפקודו אינו תקין והוא נעדר רבות, מאחר ואף מגיע בלבוש בלתי הולם. עם כל ההתחשבות בנסיבותיו האישיות, לא ניתן לקבוע בנסיבות העניין כי החלטת המשיב הינה בלתי סבירה.

העותר זומן לשימועים וחתם על הזימונים בהם צוין כי העותר זכאי להגיע בליווי ייצוג משפטי, אך העותר לא טרח לפנות ולבקש ייצוג משפטי לשימועים אלה ולכן נאלץ לטעון בעצמו במסגרת השימועים שנערכו לו. נראה כי העותר לא הפנים את משמעות עונש המאסר שנגזר עליו, אשר אינו מרוצה במתקן כליאה אלא בעבודות שירות. כאמור, ניתנו לעותר מספר הזדמנויות והיה עליו לנצלן ולסיים לרצות את עבודות השירות כפי שנקבע, אך העותר לא עשה כן.

לא מצאתי מקום לקבל את טענות הסניגור בכל הנוגע לאי הסדרת ייצוג משפטי בהליך השימוע שכן המשיב אף פנה לסניגור שייצג את העותר בהליך הפלילי ויידע אותו בדבר השימועים שנקבעו לעותר, זאת בנוסף להחתמת העותר על הזימונים שכאמור צוין על גביהם כי הוא זכאי להגיע בליווי ייצוג משפטי לשימועים. בכך מילא המשיב אחר חובתו להבהיר לעותר על זכותו להיות מיוצג בהליך השימוע ועל העותר חלה האחריות לפנות לסנגוריה הציבורית ולעדכן בדבר מצבו וההליכים הננקטים כנגדו.

בנסיבות אלו, אין מנוס מלדחות את העתירה נגד החלטת המשיב להורות על הפסקה מנהלית של עבודות השירות, שכן

מדובר בהחלטה סבירה, שהתקבלה משיקולים ענייניים ובהליך ראוי. לא מצאתי עילה לטענות בדבר פגמים שנפלו בהחלטה או בהליכי השימוע שנערכו בטרם מתן ההחלטה ואין מקום להתערב בה. כן לא מצאתי כי העותר תיקן את דרכיו לאחר השימוע השני שכן הוצגו מסמכים המעידים על כך שהעותר המשיך להעדר מעבודות גם לאחר השימוע השני וגם בהתחשב בטענה כי לאחר השימוע הראשון נעדר משום שנאמר לו לא להגיע עדיין מדובר בהיעדרויות רבות מדי. יצוין כי רצוי שהחלטת הממונה תינתן בתוך פרק זמן סביר וקצר יותר לאחר עריכת השימוע, כאשר במקרה זה ההחלטה ניתנה לאחר כחודש מעריכת השימוע ומדובר בפרק זמן ארוך מדי, אך אין בכך כדי להטיל בהתנהלות המשיב או בהחלטתו פגם המצדיק התערבות. בכל מקרה, הימים שבהם התייצב לאחר מועד השימוע השני הובאו בחשבון כאשר חושבה יתרת המאסר שעליו לרצות. העתירה נדחית.

העותר יתייצב לרצות את יתרת עונשו בהתאם לרישומי שב"ס, 74 ימים, במאסר במתקן כליאה.

העותר יתייצב למאסרו בבית סוהר קישון ביום 22.1.2017 עד השעה 10.00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על העותר לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

ניתן היום, י' טבת תשע"ז, 08 ינואר 2017, בהעדר העותר, ב"כ העותר וב"כ המשיבים.

ר' שפירא, ס. נשיא